

Identifikacija in registracija živali

V EU je bila sprejeta nova zakonodaja s področja zdravja živali in del te zakonodaje so tudi predpisi s področja identifikacije in registracije živali.

Osnovni predpis je Uredba (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta, ki so jo poimenovali „Pravila o zdravju živali“. Na podlagi teh pravil so bile sprejete še druge uredbe. Za sistem identifikacije in registracije živali je pomembna Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2035, ki določa pravila za obrate, ki gojijo kopenske živali, in Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/520 v zvezi s sledljivostjo nekaterih gojenih kopenskih živali.

Novi predpisi uvajajo tudi nove izraze, in sicer so rejne živali po novem gojene kopenske živali, imetnik je po novem izvajalec dejavnosti, gospodarstvo pa se je preimenovalo v obrat.

Novosti pri sistemu za identifikacijo in registracijo drobnice

V letošnjem letu, predvidoma od aprila dalje, bo Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) postopoma vpeljala nov sistem za identifikacijo in registracijo drobnice, ki bo dokončno vzpostavljen v letu 2023.

Izdelani bosta nova spletna in mobilna aplikacija. Izvajalci dejavnosti bodo lahko sami na enostaven in priročen način priglasili podatke v Centralni register drobnice (CRD). Še naprej pa bodo podatke lahko priglasili tudi preko kmetijsko-gozdarskih zavodov ali pooblaščenih veterinarskih organizacij.

Bistvena novost je registracija individualno označenih živali. V CRD bo zanje potrebno priglasiti individualno številko živali, mesec in leto rojstva, datum označitve, spol, pasemski tip in vrsto elektronskega identifikatorja oz. tetoviranje, ob poginu, zakolu doma, kraji, izgubi pa poskrbeti za ustrezno odjavo iz CRD. Pri premikih individualno označenih živali na drug obrat bo potrebno poleg drugih podatkov o premiku, priglasiti tudi ID živali.

Novi sistem bo omogočal tudi vodenje elektronskega registra drobnice na obratu in priglasitev premikov z elektronskim spremnim listom.

Čez poletje se bo izvajal popis živali na obratih. Z dnem, ko bo obrat popisane in bodo vse individualno označene živali registrirane v CRD, bo ta obrat vstopil v novi sistem identifikacije in registracije drobnice. Izvajalec dejavnosti bo lahko izvedel premike individualno označenih živali samo v primeru, če bodo le-te predhodno registrirane v CRD.

UVHVVR bo vsem izvajalcem dejavnosti poslala obvestilo z navodili, kako si naložiti mobilno aplikacijo in izvesti popis oziroma registracijo živali. Izvajalci dejavnosti bodo lahko to na enostaven način izvedli sami.

Tudi pri sredstvih za označitev drobnice in nadomeščanju izgubljenih/uničenih sredstev bodo vpeljane določene novosti. Ovce in koze za rejo morajo biti individualno označene najpozneje do starosti devet mesecev oziroma pred premikom, v primeru izgube/uničenja ušesne znamke pa bo morala biti le-ta nadomeščena z dvojnikom z enako identifikacijsko številko (ID). Na voljo bodo nova sredstva za označitev drobnice, ki bodo uvedena postopoma. Najpozneje do 20. aprila 2023 bo potrebno živali označiti s sredstvi za označitev z neponovljivo ID z eno izmed spodaj naštetih možnosti:

- dvema ušesnima znamkama,
- ušesno znamko in biceljnimi trakom,
- ušesno znamko in elektronsko ušesno znamko,
- ušesno znamko in bolusom,
- ušesno znamko in tetoviranjem,
- izjema za živali z majhnimi uhlji: označitev z biceljnimi trakom in bolusom ali dvema biceljnima trakovoma.

Izjema so živali (jagenjčki in kozlički), ki so namenjene za prevoz neposredno v klavnico pred starostjo 12 mesecev. Te so lahko označene ali z okroglo ušesno znamko s skupinsko številko (SIŠ) ali z navadno ušesno znamko ali biceljnim trakom z ID.

Novosti pri sistemu za identifikacijo in registracijo prašičev

V skladu s trenutno zakonodajo, ki predpisuje sistem za identifikacijo in registracijo prašičev, morajo vsi izvajalci dejavnosti, ne glede na velikost obrata in namen reje, v Centralni register prašičev (CRPš) priglasiti le premike živih živali, kamor so vključeni tudi premiki prašičev v klavnico za služnostni zakol. Zakola prašičev na domu za lastno domačo porabo ni potrebno priglasiti v CRPš, je pa dogodek potrebno vpisati v register prašičev na gospodarstvu.

Prašiči, rojeni po 21. aprilu 2021, morajo biti označeni najpozneje devet mesecev po rojstvu oziroma pred premikom z obrata rojstva. Za prašiče, rojene pred tem datumom, še vedno velja, da morajo biti označeni najpozneje pred premikom z obrata rojstva. Skupinska identifikacijska številka (SIŠ) za označitev prašičev predstavlja zadnjih šest števil G-MID-a.

V letu 2023 je v Sloveniji predvidena prenova sistema za prašiče. Sistem glede priglasitve premikov skupine živih živali se ne bo spreminjal, prav tako ne sistem glede vodenja registra prašičev na obratu.

Obrati bodo ločeni na nekomercialne in komercialne:

- nekomercialni obrati: izjemo pri sporočanju rojstev in smrti bodo lahko uveljavljali le tisti obrati, ki bodo izpolnjevali naslednje pogoje: reja do pet prašičev letno, vsi prašiči so kategorije „kmečka reja“, kar pomeni, da so namenjeni za zakol za lastno domačo porabo in ne za razplod (ni reprodukcije - prasitev),
- komercialni obrati: bodo obrati, ki bodo redili prašiče v komercialne namene. V CRPš bodo morali priglasiti tudi rojstva in smrti (zakole in pogine); ker bodo vsi podatki v sistemu, bodo lahko vodili elektronski register prašičev na obratu.